

Отже, в процесі оцінки ефективності маркетингового забезпечення експортної діяльності підприємства працівники повинні використовувати збалансований підхід до оцінки ефективності з урахуванням якісних та кількісних показників. При аналізі ефективності рекомендується використовувати програмні інструменти для візуального відображення результатів та їх моніторингу. Комплексним аналізом буде взаємозв'язок реалізації, оцінки та моніторингу результатів експортної діяльності та її маркетингового забезпечення для досягнення успішних результатів діяльності підприємства як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

УДК 339.92

В.О. Козуб, канд. екон. наук, доц. (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

М.О. Поночовний, магістрант (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний світовий ринок, не дивлячись на насиченість нормами і правилами поведінки на ньому економічних суб'єктів, формування міжнародних регулятивних механізмів та інституцій, якісно і кількісно відрізняється від внутрішніх національних ринків, правове функціонування яких має законодавчий характер. Важливою особливістю міжнародної конкуренції як процесу є її специфічне економічне, законодавче й політичне поле конкуренції, а також його соціокультурний фон, які суттєво відрізняють його від внутрішніх ринків країн. У сучасному забезпеченні конкурентоспроможності на міжнародному ринку важливі технологічні переваги, розвиток можливостей трудових ресурсів і комплексне вивчення інформації на ринку, що стосується підвищення конкурентоспроможності підприємства. З огляду на це, міжнародна конкурентоспроможність є найважливішою комплексною характеристикою господарюючих суб'єктів.

Міжнародна конкурентоспроможність проявляється в умінні оцінювати позиції підприємства на світовому ринку і розвивати конкурентні переваги. Міжнародну конкурентоспроможність підприємства розглядають як здатність підприємства створювати та реалізовувати продукцію, цінові й нецінові якості якої більш привабливі, ніж в аналогічній продукції конкурентів на зовнішньому ринку. Конкурентоспроможність підприємства на міжнародному ринку

залежить від багатьох чинників, які доцільно поділити на внутрішні та зовнішні (рис. 1).

Зовнішні чинники	Макрооточення	<i>Ініціатор чиннику</i>	<i>Чинники</i>
		Уряд	Дії уряду
		Економіка	Тенденції в економіці
		Суспільство	Тенденції в політиці, інфраструктурі, культурі
		Керівництво підприємства	Тенденції в галузі, форми й методи управління
		Природне середовище	Географічне розташування, клімат
	Випадок	Форс-мажорні обставини	
	Безпосереднє оточення	<i>Ініціатор чиннику</i>	<i>Чинники</i>
		Конкуренти	Дії конкурента
		Постачальники	Дії постачальників
		Клієнти	Економічний потенціал клієнтів, їх дії
		Ринок робочої сили	Реакція ринку
		Партнери	Дії партнерів
		Кредитори	Дії кредиторів
Внутрішні чинники	<i>Ініціатор чиннику</i>	<i>Чинники</i>	
	Підприємство	Якість, ціна, система гарантій, компенсація, пільги	
	Маркетингова служба	Реклама, маркетингові стратегії	
	Стратегічний потенціал	Стан технічних, технологічних, кадрових, інформаційних, фінансових ресурсів	

Рисунок 1 – Чинники формування міжнародної конкурентоспроможності підприємства

До внутрішніх чинників належать також: рівень продуктивності праці, технічний рівень продукції і параметри технології виробництва, які визначають рівень витрат виробництва і збуту. Однак для цілей визначення конкурентоспроможності підприємства необхідно брати до уваги тільки відносний показник, тобто відношення витрат виробництва і збуту у даній компанії до рівня витрат виробництва і збуту у компанії-конкурента. Відповідно до теорії конкуренції М. Портера, успіх в міжнародній конкуренції визначають не стільки самі фактори виробництва, скільки те, наскільки ефективно вони застосовуються. Тому серед внутрішніх чинників найважливішу роль відіграє рівень якості управління підприємством, тобто рівень підготовки менеджерів,

вміння правильно вести ділові операції в умовах постійних змін на міжнародному ринку.

Групу зовнішніх чинників складають: макроекономічна стабільність і передбачуваність економічної політики; рівень інтернаціоналізації економіки, тобто участь країни в міжнародній торгівлі та інвестуванні; ступінь відповідності державної політики вимогам конкуренції; ефективність функціонування ринків капіталу та якість фінансових послуг; рівень розвитку новітньої інфраструктури в країні; розвиток науково-технологічного потенціалу та інше.

Таким чином, конкурентоспроможність підприємств на світових ринках визначається не тільки їх конкурентною перевагою, але і всім комплексом чинників на всіх рівнях, що визначають їх ефективність.

УДК 658

С.О. Козуб, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБЛИВОСТІ БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ

Однією з важливих умов ефективної діяльності підприємства є забезпечення узгодженості дій персоналу, що досягається здійсненням таких управлінських функцій як організація та координація. Поліпшити координацію діяльності співробітників функціональних структурних підрозділів підприємства та підвищити узгодженість їх дій дозволяє технологія бюджетування. В економічній літературі бюджетування розглядають з різних концептуальних підходів, а саме як процес, систему, інструмент і технологію.

Дотримання процесного підходу до бюджетування надає розуміння особливостей організації, взаємозв'язку та послідовності реалізації процесів планування діяльності господарюючого суб'єкта на поточний період і перспективу; оцінювання доцільності фактичного використання активів підприємства, якості використовуваних джерел; контролю ризиків господарської діяльності підприємства; узгодження планів підприємства; підвищення якості і оперативності прийнятих управлінських рішень та максимізувати очікуваний результат.

Врахування особливостей бюджетування як системи дозволяє: встановити персональну відповідальність за фінансово-економічні показники підприємства; планувати, враховувати і контролювати